

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. Здравко Милков Маринов – катедра „Телевизионно, театрално и киноизкуство“ при ЮЗУ „Неофит Рилски“ гр.Благоевград

относно

дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ на тема:

„РЪЧНИ ДЕКОРАТИВНО-ТЕКСТИЛНИ ТЕХНИКИ СЛЕД 60-ТЕ ГОДИНИ НА ХХ ВЕК“

Научна специалност: 05.08.33. Теория и история на културата

Докторант: Ина Йорданова Кочева

Още в началото на своят дисертационен труд, кандидатът Ина Кочева подчертава, че облеклото е било, е и ще бъде източник на социална и личностна информация, посредством ярките сигнали и послания, които отправя. Основна истина, срещу която никой не може да възрази. Подкрепям това начало по простата причина, че и аз съм убеден в това твърдение, защото то е в основата на изграждането на особен тип човешко облекло – сценичният костюм. Костюмът, с който актьорите по лесно се превъплъщават в различни герои и който категорично помага те да изградят професионално своя сценичен образ.

Също така този дисертационен труд предлага на нашето внимание един много добър опит да се съберат на едно място най-важните художествено-декоративни техники, без претенция за пълна изчерпателност.

Мога да определя като много добра идеята за изследване на художествените техники за работа с текстилни материали в приложното изкуство и модата. Чрез проучването, направено в този труд като историческо развитие, технология на изпълнение и приложение на декоративно-текстилните техники в реалният живот на хората, се прави

успешен опит да се очертаят пътищата за съвременната им интерпретация в облеклото в началото на XXI век. Чрез убедителни доказателства кандидатът оглежда и оценява съвременни тенденции на развитие и предлагане на новаторски търсения на дизайнери и модни компании по отношение на експериментиране на нови материали и технологии, включително и текстилни техники, за създаване на облекло, отговарящо на динамичното развитие на съвременното общество. Оценявам положително и факта, че в този труд достойно място е отделено и на българското участие – Виргиния Здравкова, Жана Жекова, Мария Недкова, Евгения Живкова.

В първата глава, състояща се от 90 страници, авторът подробно и многопластово разглежда видовете художествено-декоративни техники за работа с текстилни материали. Определена е същността на всяка от разглежданите техники, исторически поглед върху тяхното създаване и развитие и едно доста подробно описание за тяхната реализация. Смятам, че така систематизираният и подреден по този начин материал, ще бъде особено полезен за обучението на нашите студенти и ще открие пред тях безкрайните възможности на текстилните материали за нови интерпретации на цветове и форми в съвременния бит и облекло.

Отделено е и особено внимание на спецификата на декоративната композиция, в която ще бъдат втъкани, апликирани, пришити, бродирани и т.н. идеите на дизайнера. Отделно са разгледани и убедително са обяснени стилизацията, опростяването и геометризацията на отделните елементи като метод за проектиране и основните начини на реализиране на тези идеи, а също и по отношение на художествено-декоративните мотиви и орнаментика.

Втората глава на този дисертационен труд представлява преглед, в рамките на 70 страници структурирани в 6 подглави, на световните модни тенденции след 60-те години на XX век и приложението на декоративно-текстилните техники на облеклото. Приветствам решението на кандидата да изследва един определен отрязък от време, а не обширен исторически преглед на тази тема. Още повече, че този период е добре познат на всички нас и ние сме в състояние най-точно да определим неговите качества, всеки според своите разбирания и вкус.

Кандидатът успешно ни превежда през отделните десетилетия, като убедително свързва развитието на тенденциите в модата със социално-политическите настроения в обществото, антивоенни движения, движения за граждански права, етнически и расови проблеми. Убедително са анализирани и точно са определени отделните стилове в модата в контекста на уеднаквяването на мъжката и женската мода, различни бунтарски стилове, боядисване на дрехите, предизвикателни цветове и пластични решения и от друга страна – демонстрация на социален статус в традиционното строго и официално общоприето облекло, а и в сложната стилистика на висшата мода. Отделно е анализирана основната функция на модата - да прави хората различни и заедно с това да изразяват чрез дрехите, които носят своята индивидуалност – културна и физическа. Периодично авторът засяга и развитието на младежката мода, която често пъти нарушава утвърдените правила и тенденции и „скандално” се намесва в нечий добре утвърден ред. Подробно са разгледани и най-ярките съвременни постижения в областите на новите технологии, различните приложения на метали, пластмаси, флуоросцентни цветове, 3D технологията, фолклорни и фантастични облекла, различни пластични и комбинирани техники. Акцентира се и върху производството на облекла, които под влияние на светлината изменят своите цветове, поглъщат или излъчват светлина, като по този начин се подсилва визуалният ефект на тъканите и оттам цялостния визуален ефект на дрехата. Тези идеи имат пряко въздействие върху зрителя, който е изкушен и подмамен от облеклото в съвременните кинопродукции, изпълнени с изключително много специални ефекти. Съвременната мода дава възможност на индивида да се превъплати даже и в „кожата” на любим филмов герой, намирайки на пазара облекло със сходни структура, силует и уникални цветове съчетания. В крайна сметка днес, ние избираме нашият гардероб, изхождайки от нашите потребности, нашия характер, личен вкус и виждане за елегантност и удобство. Отдавна вече не съществува правилен и неправилен маниер на обличане, освен в случаите когато това го налага официалният протокол.

В третата глава авторът ни предлага своите разсъждения и анализи относно промени в производството на облекла, създаването на

многофункционални интелигентни дрехи от нови материали и авангардни технологии.

След проучване и анализ на декоративно-текстилните техники и различните модни течения и стилове, авторът предлага на нашето внимание - цитирам: „...две насоки, в които ще се развият бъдещите направления за развитие на модната индустрия: Едната е връщане към рационалната синтезирана мъдрост и философия на миналото, с осъществяване на нови акценти, и втората – навлизане на съвременни модерни технологии и нови интерпретации на традиционните художествено-декоративни техники от миналото.”

Разгледани са много от старите идеи и търсения, които днес обновени присъстват в съвременното облекло и мода. Те са с нов облик и звучене, с нови акценти и нова философия, а оттам и с ново визуално присъствие, благодарение на иновативни и алтернативни материали. Разгледани са и възможностите на високите технологии и екологичните продукти в производството на високофункционални облекла. Особено внимание се обръща и на детайлите, които внасят неповторими акценти и индивидуалност на различните дизайнерски идеи със своите уникални пластични триизмерни форми, цветови характеристики и знаково послание.

Анализът на основните теоретични изводи в дисертационният труд говори за едно задълбочено научно, художествено и практическо усилие, с което авторът предполага, че в обозримо бъдеще приложението на различните техники и тяхната интерпретация ще се включат още по-активно в многообразието на съвременната мода.

Изтъквайки до тук стойностите и приносните моменти в този дисертационен труд, искам да предложа на научното жури **да приеме** дисертационния труд

„РЪЧНИ ДЕКОРАТИВНО-ТЕКСТИЛНИ ТЕХНИКИ СЛЕД 60-ТЕ ГОДИНИ НА ХХ ВЕК”

и да го оцени **положително**, представяйки му тази моя рецензия.

Гласувам „ЗА“!

04.05.2015

Проф. Здравко Маринов